

בודד האיש שהוא לעצמו. בודד האיש שהוא לכולם.
א.ל. שטראוס.

אני פותח לו את הדלת שירוץ לו קצת בחוץ, אבל בלקי אינו רוצה; הוא חוזר אלי ומבטא את שותפותו בכך שמתחיל ללקק את ברכי או לנשק את אצבעות רגלי. כשהוא רואה שגמרת את המנה היומית, הוא מזנק בשמחה, מנער את פרוותו השחורה וזואל: "אז מה, יהיה היום נשף ספרותי?" אחרי שאלה כזאת אני לא יודע מה לעשות בשבילו מרוב אסירות תודה. בלקי מלקק את שפתיו בתאוותנות, מכשכש בזנבו בעליונות ומשתרע בנוחיות על השטיח...

ואני קורא לו, קורא, בלקי יושב, כולו רועד, תלוי בשפתי, מפנה ראשו ימינה, שמאלה, מהנהן, לשונו האדומה צוחקת בתוך פיו השחור; פעם אחרת משחק את הביישן: מוריד את עיניו, אך גם רוטן, חושף שיניים בכעס על אי הצדק האנושי או על הטיפשות שכמותה לא הכיר בחייו הכלביים. הוא מסובב את זנבו בחוסר סבלנות כבר כבר רוצה לדעת איך כל זה ייגמר, מלווה בשתיים שלוש נביחות ביקורתיות את מה שהוא שומע. בקיצור, בלקי לא נשאר אדיש לטקס-טים הספרותיים שלי. ברור איפוא למה אני כל כך שומר עליו, וברור איפוא למה הוא כל כך קשור אלי.

לומר בגילוי לב, אפילו כשהוא משתחרר מזמן לזמן ומת-פרע, אין לי טענות אליו: מגיע לו, בהחלט מגיע לו! אך מה לעשות, אני חרד לגורלו...

אם כן, שתסלח לי שכנתי מסימטת חבצלת הקרובה, אשה ממושקפת, נאה לעין, שהתכופפה לפני רגע מחלון הקומה השנייה וגינתה אותי כ"מענה בעלי חיים" כאשר הוצאתי את בלקי ממש מתחת למכונית ונתתי לו מכה על הישבן. האם יש בכלל לגברת זו מושג שלא לכלב הרבצתי, אלא תקוף פחד לקוראי האחרון, נאבקתי בעצם על להיות או לא להיות של הספרות?!

לא הייתי מסוגל להסביר דבר, לא יכולתי מרוב התרגשות להוציא מפי משפט עברי אחד להגנתי. כל המילים שלמדתי במשך שבע שנים, נעלמו. במקרים כאלה הן נמסות לפני שהן מגיעות ללשון. המילה היחידה שעלתה במוחי כנגד השכנה הנרגזת היתה: "סליחה: —"

היא ביטלה אותי במבטה המבוה, התרחקה מהחלון, אבל איני בטוח שלא תגיש נגדי תלונה ל"אגודת צער בעלי חיים" ●

אותו ודורש ממנו שיבטיח לי לא לברוח עוד לעולם, שלא יפקיר את חייו היקרים לנהגים המשתוללים, שלא ירדוף, עיוור ותאוותן, חתולים בכבישים ובחצרות, שלא יקפץ עוד מעל לגדרות ולא יעורר בנביחותיו רעש בשעות המנוחה, בין שתיים לארבע כאשר מגיע לבני אדם אחרי עבודה מפרכת לנוח מעט.

הוא מקשיב לי, ובתשומת לב כזאת, שאני מוכן להישבע שהוא מבין כל מילה. הוא ממצמץ חכמית בעיניו הקטנות, מידי פעם בפעם מפנה מבטו הצידה, כאילו אינו בטוח שיוכל להבטיח לי לקיים את כל זה, אבל יש לי הרגשה, שלא נשמטת מילה אפילו מעצותי והוראותי המאלפות, שיש להן מטרה חינוכית; ועל כן אני כמעט בטוח שזה היה בפעם האחרונה, שהוא לא ילך לאיבוד בזמן הטיול, שלא ייסחף בתשוקה אחר אינסטינקטים עיוורים, שלא ירוץ אחרי מכוניות וחתולים ולא יביא אותי על ידי כך למצוץ דיכאון, בהם אני חרד ורועד לחייו הבתוליים ומלאי ה-תועלת.

בבית התנהגותו של בלקי היא אחרת, יותר שקטה, יותר ממושקפת, יותר אצילית. על אף היותו פודל ממין זכר, הוא אינו מתבייש ברגשותיו, וזאת מן הראוי להדגיש, שכן בחבל ארצנו התנהגות מסוג זה היא — לכל הפחות — בלתי קונבנציונלית. הוא נינוח, צייתן, מתפנק, ומכל ההנהגות הרוחניות, הוא אוהב במיוחד לשמוע אותי מקריא לו מכתבי-היד שלי. זהו היצור היחיד בסביבתי הקרובה והרחוקה המביע עניין בהם. למרות מוצאו מאחד הקיבוצים במחוז עיר נמל עתיקת יומיו — עכו — הוא אינו מגלה כל קושי בהקשבה לטקסטים בשפה הצינית. ולא זו בלבד; בלקי מעוניין אפילו לדעת איך נוצרים טקסטים כאלה. שעות הוא מסוגל לרבוץ סבלן על יד שולחן הכתיבה שלי. הוא יושב בלי לנוע, בשקט, מפעם לפעם מרים את עיניו לתקרה, משגיח על המוזות שלא תברחנה לי, מסתכל בי, מקשיב מרוכז לתקתוק מכונית הכתיבה כמו היתה זו מוזיקה שמיי-מית המבוצעת בכלים עשויים עצמות תרנגולות. כשאני מפסיק לכתוב, הוא זוקף את ראשו ושואל: "מה יש, התעייפת אולי? או — ההשראה ברתה לך?" אחר כך שוב שוקע בהאזנה לתקתוק ומתנהג בדיוק כמו הדמות שאני מתאר זה עתה: עצוב, מדופרס — גיבור טרגדיה שהסתבר ואינו יודע איך לצאת מן הקונפליקט האומלל.

הכלבלב הספרותי

לדיסלב גרוסמן

מתוך התרגשות או עצבנות, לפעמים איני מסוגל להוציא מפי אפילו משפט עברי הגון אחד; כל מה שלמדתי ולומדתי נשכח לפתע פתאום; מאק-סימום, מגלגלת לשוני הכבדה כמה הברות עלילות, שאינן מובנות לאיש, ופחות מכל לי עצמי. יתכן שזה אינו ענייני הפרטי בלבד. ברגע זה דווקא, בהיותי בחוץ, עורתי רושם שאני רודן, אכור, מניאק התופס כלבים, זוחל תחת מכוניות כדי לגרשם משם, אחר כך אוחז מי מהם בזנבו ומכה אותו שוק על ירך.

זה בדיוק מה שקרה לי לפני רגע עם בלקי. עדיין אני רועד בכל גופי. אף אחד אינו יודע שבזמן שאני מכה את בלקי, כואב לי יותר מאשר לו. הוא שמנמן כמו דובון, מרוצה מעצמו עד בלי די, אוכל בתיאבון, שמח בחלקו, בקיצור, יצור כלבי בחסד. הוא אינו חושד בכוונותיו הרעות של איש ונזר וישן כה חזק, עד שאין גנב בעולם המסוגל להפריע לו. אבל לא רק בשל כל אלה אני מחבבו. אם קורה בכל זאת שהוא מקבל ממני מכות, אז אני נזהר שלא להכותו בשום חלק מגופו חוץ מהישבן. נוסף על כך אני מסביר לו בכל פעם את משמעות העונש. ואחרי כן, בבית, אם הוא מתחטא עדיין, אני מדבר על ליבו, משכנע